

Iedereen heeft

Voetbaltalent

nummer
64

SAMEN TALENT ONTWIKKELEN

Hoofd Opleiding

Spin in het web van een
voetbalclub

(Door)ontwikkelen van het
jeugdvoetbalbeleid

Uitvoeren en monitoren van
het jeugdvoetbalbeleid

Ontwikkelen van
kaderbeleid

Praktijkverhalen:

SV Someren

VV Valken '68

RKHBS

Hoe zorg je als Hoofd Opleiding voor ontwikkeling bij de jeugdafdeling van een amateurclub?

Spin in het web van een voetbalclub

Het is een onmisbare schakel binnen elke profclub en amateurvereniging: de Hoofd Opleiding. Twan Relou, Edwin Kluivers en Marco Janssen delen hun takenpakket bij respectievelijk SV Someren, Valken '68 en RKHBS. Bovendien biedt de afdeling Voetbalontwikkeling van de KNVB diverse mogelijkheden ter ondersteuning. In dit artikel komen allen aan het woord.

De Hoofd Opleiding (HO) heeft grofweg drie kerntaken. Het (door)ontwikkelen van het jeugdvoetbalbeleid, het uitvoeren en monitoren van het jeugdvoetbalbeleid en het ontwikkelen van kaderbeleid met als belangrijk onderdeel het begeleiden van het voetbaltechnisch kader.

Het is, kortom, een functie waarin veelzijdigheid en visie worden gevraagd. Logischerwijs biedt de KNVB dan ook opleidingen aan. Onlangs zijn de nieuwe opleidingen weer van start gegaan. Het betreft één HO-A-opleiding, tweemaal een HO-B- en vier keer een HO-C opleiding. Pa-

rallel aan deze nieuwe opleidingen worden ook de door het coronavirus vorig seizoen gestopte opleidingen hervat, waarbij o.a. de HO Pro weer wordt opgepakt. Daarnaast is ook de HO-A weer gestart en worden dit najaar de eerder geannuleerde HO-B- en HO-C opleidingen weer opgepakt.

Naast de opleidingen van de KNVB ontstaan binnen de verenigingen ook uiteenlopende initiatieven en vernieuwende ideeën. Reden genoeg om de HO van een grote vereniging (SV Someren), een middelgrote vereniging (Valken '68) en een relatief kleine vereniging (RKHBS) aan het

woord te laten. Zij zetten achtereenvolgens uiteen hoe zij werken met een jaarplanning, themabijeenkomsten organiseren en trainers individueel begeleiden.

Ga voor info over de opleidingen tot Hoofd Opleiding naar:
<https://www.knvb.nl/assist-trainers>

SV Someren

SV Someren uit Brabant telt ongeveer 1300 leden, waarvan ongeveer 400 jeugdleden die verdeeld zijn over iets meer dan dertig teams. De jeugdafdeling van SV Someren zakte een paar jaar geleden wat betreft de prestaties enigszins weg. Daarom werd drie jaar geleden een nieuwe Voetbaltechnische Commissie opgericht, met Twan Relou als Hoofd Opleiding.

VV Valken '68

VV Valken '68 is een snelgroeiende amateurclub uit Valkenburg (Zuid-Holland). Momenteel telt de vereniging 790 leden. Vooralsnog is het einde van de groei nog niet in zicht. Bij de club, gelegen in een nieuwbouwwijk, worden momenteel dan ook nieuwe velden aangelegd. Volgens Edwin Kluivers, sinds anderhalf jaar Hoofd Opleiding, wil Valken '68 op termijn door groeien naar zo'n 1100 tot 1200 leden.

RKHBS

De Limburgse vereniging RKHBS uit Heerlen heeft 509 leden. Drijvende kracht achter het jeugdvoetbal is Hoofd Opleiding Marco Janssen. Hij schreef voor aanvang van het seizoen 2018/2019, in overleg met een aantal leden van de Jeugdcommissie, Voetbaltechnische Zaken en het RKHBS-bestuur, het voetbaltechnisch jeugdplan RKHBS 2018-2023. Dat beleidsplan richt zich voornamelijk op het ondersteunen van de jeugdtrainers die bij de vereniging zijn aangesloten. Het document fungeert als leidraad en wordt wanneer nodig door de HO en Technische Jeugdcommissie bijgesteld.

'Onze jaarplanning is een intern werkdocument'

Marco Janssen (RKHBS): 'Binnen onze vereniging werken we met een jaarplanning. Deze wordt voor aanvang van het seizoen in goed overleg tussen de Voetbaltechnische Commissie en Jeugdcommissie samengesteld. Belangrijke input komt uit de eindevaluatie van een seizoen die wij in juni, samen met alle trainers, organiseren. In onze jaarplanning zijn zowel organisatorische alsook voetbalinhoudelijke punten opgenomen (zie kader). Het is als het ware een groeidocument dat gedurende het seizoen bijgesteld kan worden. Elke vergadering komt de jaarplanning ter sprake en bekijken we enerzijds of we nog op koers liggen en bespreken tevens wat er eventueel nog toegevoegd dient te worden. Zo kun je onze jaarplanning en de voetbaltechnische inhoud die daaruit voortkomt bestempelen als ons kompas.

Onze jaarplanning is een intern werkdocument dat niet op onze website gepubliceerd wordt. Nieuwe trainers en leiders krijgen bij aanvang van het seizoen het Jeugdvoetbal Technisch Beleidsplan overhandigd. De jaarplanning maakt daar onderdeel van uit. Ook de ouders van onze spelers/speelsters kunnen het Jeugdvoetbal Technisch Beleidsplan en jaarplan te allen tijde inzien. Er liggen twee exemplaren in de bestuurskamer die men, bij bezoek aan de club, kan bekijken. Hier wordt, vooral bij aanvang van het seizoen, door de 'nieuwe ouders' regelmatig gebruik van gemaakt. Door op deze wijze met de jaarplanning om te gaan behouden we onze eigen identiteit en delen wij het document met diegenen voor wie het bestemd is en die dus interesse tonen. Omdat ik veel op de club aanwezig ben, geeft het mij ook de gelegenheid, daar waar nodig, een toelichting te geven en voorkom ik dat wat op papier staat een eigen leven gaat leiden.'

Onze jaarplanning is een intern werkdocument dat niet op onze website gepubliceerd wordt. Nieuwe trainers en leiders krijgen bij aanvang van het seizoen het Jeugdvoetbal Technisch Beleidsplan overhandigd. De jaarplanning maakt daar onderdeel van uit. Ook de ouders van onze spelers/speelsters kunnen het Jeugdvoetbal Technisch Beleidsplan en jaarplan te allen tijde inzien. Er liggen twee exemplaren in de bestuurskamer die men, bij bezoek aan de club, kan bekijken. Hier wordt, vooral bij aanvang van het seizoen, door de 'nieuwe ouders' regelmatig gebruik van gemaakt. Door op deze wijze met de jaarplanning om te gaan behouden we onze eigen identiteit en delen wij het document met diegenen voor wie het bestemd is en die dus interesse tonen. Omdat ik veel op de club aanwezig ben, geeft het mij ook de gelegenheid, daar waar nodig, een toelichting te geven en voorkom ik dat wat op papier staat een eigen leven gaat leiden.'

Jaarplanning RKHBS

Augustus:	Start trainingen (seizoen voorbereiding) 1ste bijeenkomst TCJ en HJO 1ste vergadering o.l.v. HJO (trainers onder- en bovenbouw) Eventuele wijzigingen teams vaststellen VTON-app evalueren en indien nodig bespreken met trainers door HJO Uitdelen trainingsmaterialen (facilitair) Tassen en kleding uitdelen spelers (facilitair)
September:	Bekerwedstrijden en start competitie
November:	Inleveren beoordelingsformulieren spelers door trainer bij coördinator 2de vergadering o.l.v. HJO (trainers onder- en bovenbouw) 1ste teamevaluatiegesprekken opstellen door coördinator i.o. met trainer
December:	Inleveren teamevaluatie door coördinator bij HJO Mutaties spelers/teamindeling Tussenbalans trainingsmaterialen (controle aantal, slijtage en gebruik), deze indien nodig aanvullen c.q. vernieuwen
Januari:	2de bijeenkomst voor 2de helft seizoen TCJ en HJO Beoordelingsgesprek met HJO door TCJ en VTZ
Maart:	Gesprekken met de trainers over mogelijke voortgang nieuwe seizoen door coördinator en HJO
April:	Inleveren eindbeoordelingsformulieren spelers door trainers en coördinator bij HJO
Mei:	Einde competitie en spelen van toernooien Inleveren voorlopige indeling door coördinator nieuwe seizoen bij HJO en evalueren Invullen trainersstaf volgend seizoen
Juni	Inleveren spullen spelers en trainers die stoppen (facilitair) Inleveren trainingsmaterialen (facilitair) 3de vergadering o.l.v. HJO, doel evaluatie en afsluiting seizoen Evaluatie tussen TCJ, VTZ en HJO van het afgelopen seizoen en evt. bijstelling Voetbaltechnisch Jeugdplan. Bekendmaking indeling teams en trainers nieuwe seizoen door TCJ Kennismakingstrainingen spelers in nieuwe leeftijdscategorie indien mogelijk

'Plannen is flexibel zijn'

Edwin Kluivers (Valken '68): 'Ik zie weleens jaarplanningen waarin alles vaststaat. Dan denk ik: waarom? Ik snap dat je een kalender hebt waarop je som-

mige activiteiten ver vooruit moet plannen. Zoals een jaarvergadering of buitenlands toernooi. Maar als het om het voetbaltechnische gedeelte gaat, moet je je aanpassen als de situatie daarom vraagt. Met je planning moet je dus flexibel kunnen zijn.

mige activiteiten ver vooruit moet plannen. Zoals een jaarvergadering of buitenlands toernooi. Maar als het om het voetbaltechnische gedeelte gaat, moet je je aanpassen als de situatie daarom vraagt. Met je planning moet je dus flexibel kunnen zijn.

Veel jaarplanningen hebben trainingsblokken van zes weken. Vrijwel altijd starten die met een blok aanvallen. Maar als ik zes weken aanval en ik verlies elke week – wat heb ik er dan aan? Bij alle verenigingen waar ik heb gewerkt, proberen we dus eerst doelpunten te voorkomen. Elke wedstrijd begin je met een punt. Dat krijg je cadeau. En dus moet je dat punt koesteren. Daarom starten we het seizoen met een blok verdedigen. Niet zes, maar drie weken. Ik heb de trainingsblokken inderdaad verkort, zodat je gevarieerde oefenstof krijgt. Vervolgens doen we een drieweeks blok omschakelen en ten slotte een blok aanvallen.

Na negen weken maken we de balans op: hebben we te veel tegen-doelpunten gekregen? Dan ga ik met de trainer van dat team in gesprek. Ik stel vragen als: hoe heb jij met je team verdedigd? Verdedig je hoog, half of op je eigen helft? Overigens ben ik niet de enige die met de trainers reflecteert. Bij Valken '68 hebben we een vierkoppige Technische Commissie Jeugd. We houden de resultaten bij en bespreken de trainingen en wedstrijden van de teams. We overleggen continu: welk team moet overstappen op een blok verdedigen? En voor welk team is het belangrijk om nogmaals een blok omschakelen te doen? Vervolgens lichten we de trainers in. Desnoods geven we een voorbeeld van hoe zij een training kunnen inrichten. Maar bovenal laten we onze jeugdtrainers vrij. Voetbal is een creatief spel, waarin je fouten moet maken om te leren. Waarom zouden onze trainers dat dan niet mogen? Natuurlijk moeten zij in grote lijnen de visie van ons beleidsplan uitdragen. Maar daarbinnen geef ik trainers de vrijheid om zich te ontwikkelen.

Daarbij maken we een onderscheid tussen de onder- en bovenbouw. Vanaf de JO13 tot en met de JO19 wordt immers op een groot veld gevoetbald. Het uitgangspunt is 1:4:3:3,

	Thema	Activiteit	Trainer/Coach	Hoofd Opleiding
Augustus	Trainingen	De eerste teams gaan trainen.	Team uitnodigen en trainingen voorbereiden.	Randvoorwaardelijk goed georganiseerd. Teamindelingen monitoren vanwege vakanties. Interne afstemming taken en verantwoordelijkheden Voetbaltechnisch (organisatorisch).
	Seizoensplanning	Schemavoor het hele seizoen gereed. Trainingen, wedstrijddagen, toernooien, vergaderingen, scholingen aan trainer/coaches, winterplanning etc.	Communicatie seizoenplanning met ouders/spelers (of delegaat naar leider).	Communicatie seizoenplanning met kader. Voegt hier het ontwikkelingsplan voor kader aan toe. Tip: Denk hierbij ook aan winteractiviteiten (bv in de zaal).
September	Opstart seizoen	Kennismaking/bijeenkomsten.	Bijeenkomst met ouders/spelers.	Bijeenkomst met kader. Tip: Laat het bestuurslid voetbal ook aansluiten.
	Kaderbeleid			Inventarisatie en afstemming eventuele interne en/of externe opleidingshooft. Bezocnen wedstrijden. Ontwikkelen coaches. Interne scouting aansturen. Competitie-indeling monitoren. Teamindelingen monitoren.
Oktober	1 ^{ste} wedstrijden	Bekendheids- en competitiewedstrijden	Ontwikkeling van een speelwijze. Alle kinderen laten spelen (wisselbeleid).	Overleggen en scholingen organiseren met kader. In ontwikkeling van een speelwijze. Opstarten kaderbegeleiding (coach de coach).
	Bewaken beleid	Wedstrijd- en trainingstraject bewaken d.m.v. begeleiden van kader.	Ontwikkeling van een speelwijze.	
November	Voetbalaanbod	Toetsen teamindelingen / competitie Toets moment voor de tweede fase invulling 4-fase pupilenvoetbal.	Organiseren activiteiten in de herfstvakantie.	Delegeren organisatie activiteiten in de herfstvakantie. Tip: Winteractiviteiten definitief maken.
	Bewaken beleid	Wedstrijd- en trainingstraject bewaken d.m.v. begeleiden van kader.	Ontwikkeling van een speelwijze.	Overleggen organiseren met kader. Kaderbegeleiding (Coach de coach). Voorbereiden scholing trainers.
December	Evaluatie 1 ^{ste} seizoen	Toetsen teamindelingen / competitie Evaluatiegesprekken.	Gesprekken met ouders/spelers.	Gesprekken met kader (POP).
	Interne scouting	Overleg over nieuwe teamindelingen. Toets moment voor de derde fase invulling 4-fase pupilenvoetbal.	Lever input o.b.v. ontwikkeling spelers.	Organiseert overleggen en bepaald in overleg nieuwe indelingen.
Januari	Begroting volgend seizoen	Huidige begroting t.o.v. nieuwe begroting.		In gesprek met bestuur over begroting. Tip: Tussentijdse auditie over bestaande jeugdvoetbalbeleid.
	Thema	Activiteit	Trainer/Coach	Hoofd Opleiding
Januari	Voetbalaanbod	Aangepast voetbalaanbod o.b.v. jaargetijde en winterstop.	Organiseren activiteiten.	Planning aangepast voetbalaanbod.
	Evaluatie teams	Organiseren bijeenkomsten.	Tussentijds evalueren met ouders/spelers.	Kader ondersteunen bij teamevaluatie.
Februari	Bewaken beleid	Wedstrijd- en trainingstraject bewaken d.m.v. begeleiden van kader.	Ontwikkeling van een speelwijze.	Gesprekken voeren met kader voor volgend seizoen. Tip: Denk aan inventarisatie (vervolg)opleidingen. Overleggen en scholingen organiseren met kader.
	Voetbalaanbod	Toetsen teamindelingen / competitie. Interne toernooien / voetbalactiviteiten.	Organiseren activiteiten in de voorjaarsvakantie.	Delegeren organisatie activiteiten in de voorjaarsvakantie.
Maart	Bewaken beleid	Wedstrijd- en trainingstraject bewaken d.m.v. begeleiden van kader.	Ontwikkeling van een speelwijze.	Overleggen organiseren met kader. Kaderbegeleiding (Coach de coach).
	Interne scouting	Toetsen teamindelingen / competitie Toets moment voor de vierde fase invulling 4-fase pupilenvoetbal.	Leren omgaan met nieuwe spelers. Inpassen in trainingen en wedstrijden.	Kaderscholen binnen dit thema.
April	Bewaken beleid	Wedstrijd- en trainingstraject bewaken d.m.v. begeleiden van kader.	Ontwikkeling van een speelwijze.	Overleggen en scholingen organiseren met kader.
	Interne scouting	Toetsen teamindelingen / competitie Spelers mee laten trainen met andere leeftijdsgroepen. Inplannen van oefenwedstrijden met nieuwe teams.	Leren omgaan met nieuwe spelers. Inpassen in trainingen en wedstrijden.	Voetbal technisch beleid volgend seizoen samen met bestuur vormgeven. Kaderscholen binnen dit thema.
Mei	Voetbalaanbod	Toernooien.	Spelen toernooien met bestaand of nieuw team volgend seizoen.	Teamindelingen t.a.v. toernooien organiseren.
	Teamindeling beleid	Vaststellen teamindelingen.		Nieuwe teamindelingen bespreken met trainers en definitief maken samen met bestuur.
Juni	Afsluiting seizoen	Evaluatiegesprekken en informele afsluiting.	Teambijeenkomsten met spelers en ouders.	Bijeenkomsten met kader.
	Competitie 2021-2022	Teams inschrijven voor de competitie.	Betrokken bij teamindelingen.	Organiseren en monitoren teamindelingen.

Voorbeeld van seizoenkalender door KNVB

maar dat systeem is niet heilig. Ten eerste kun je dat systeem op honderd verschillende manieren invullen. En bovendien: waarom zou je niet 1:4:4:2 spelen als je twee heel goede spitsen hebt – en als dat dus het beste voor het team is? Een trainer moet zich nu eenmaal kunnen aanpassen aan de omstandigheden. Vanzelfsprekend proberen wij zelf ook moeilijke omstandigheden voor tegenstanders te creëren. Neem de onderbouw. Daar heb je geen buitenspel. Dus zetten wij onze spits heel diep, vlak voor de keeper van de tegenstander. Dat vinden de meeste ploegen vreemd. Maar ik zie het juist zo: dát is het ontwikkelen van je eigen spelers, maar ook van de tegenstander. Zij moeten immers een tegenzet bedenken. Ageren en reageren, voor beide ploegen. Volgens mij is dat de essentie van voetbal.'

Voorbeeld seizoenkalender KNVB

De KNVB heeft een seizoenkalender opgesteld, die te vinden is op KNVB Assist. Hierin zijn diverse thema's opgenomen die relevant

(kunnen) zijn voor verschillende functies: bestuurder, scheidsrechterscoördinator, wedstrijdsecretaris, trainer-coach en uiteraard de Hoofd Opleiding. Van de laatste twee functionarissen geven we een voorbeeld.

Deze seizoenkalender is verder voorzien van aanvullende informatie over de diverse thema's. Gedurende het seizoen zullen er ook verschillende artikelen geplaatst gaan worden die interessant zijn voor o.a. de Hoofd Opleiding en trainers.

ORGANISEREN TRAINERSBIJEENKOMSTEN

SV Someren

Twan Relou: 'Toen we drie jaar geleden begonnen met het formuleren van onze visie, kwamen drie kernbegrippen naar voren: plezier, intensiteit en lerend vermogen. Dat is ons vertrekpunt en daarbinnen willen we zoveel mogelijk structuur en duidelijkheid creëren. Met betrekking tot het voetbaltechnische gedeelte zagen we bijvoorbeeld dat veel teams in een andere formatie speelden. Sommige trainers voetbalden in een 1:4:3:3-systeem, terwijl anderen een 1:4:4:2- of 1:5:3:2-formatie gebruikten. De afgelopen anderhalf jaar hebben we toegewerkt naar één systeem voor alle teams: een klassiek 1:4:3:3, waarbij we hoog druk willen zetten, dominant zijn aan de bal en met een verzorgde opbouw van achteruit spelen. We geven al sturing aan de speelstijl bij de trainers in de onderbouw.

Uiteraard moet je je trainers meenemen in de door ons beschreven ontwikkelfase per leeftijd en hen dus zo goed mogelijk faciliteren. We hebben onder meer werkgroepen geformeerd, die in de keuken van zowel de KNVB als KBVB hebben gekeken. Nadat het hele plan op papier stond, moesten wij de vertaalslag maken naar de praktijk. Door de organisatie van trainersbijeenkomsten middels thema-avonden en scholingsmomenten met praktijk hebben wij de

tijdens een praktijkdag afgelopen seizoen hebben behandeld, is uitleg geven over de volgende speerpunten uit ons voetbaltechnisch beleid: kopstaart-vleugel principe, verzorgde opbouw van achteruit en diepte voor breedte. Tijdens dit scholingsmoment hebben we eerst binnen uitleg gegeven en zijn vervolgens met de trainers buiten de praktijk in gegaan. Een van de jeugdtrainers heeft daar samen met zijn team een demonstratietraining gegeven waarbij de

de trainer dus mee in onze visie en leren hem tegelijkertijd hoe hij deze visie binnen zijn eigen leeftijds-categorie kan implementeren. Samen met de leden van de Voetbaltechnische Commissie verzorg ik als Hoofd Opleiding deze scholingsmomenten binnen SV Someren.'

RKHBS

Marco Janssen: Trainersbijeenkomsten en scholingen staan bij ons nog niet structureel op de agenda. Al

'Door de organisatie van trainersbijeenkomsten middels thema-avonden en scholingsmomenten met praktijk hebben wij de trainers meegenomen in onze visie en deze beetje bij beetje uitgerold'

nadruk lag op deze speerpunten. Vervolgens zijn wij in de maanden daarna hier met de trainers actief mee aan de slag gegaan. Omdat je dit soort thema's niet van de ene op de andere dag aangeleerd krijgt, komt dit terug tijdens hernieuwde thema-avonden en onze begelei-

bemerk ik de laatste twee jaar dat we telkens wel één of twee thema-avonden voor ons kader georganiseerd hebben. De opmaat tot het organiseren van een trainersbijeenkomst start heel vaak bij de wekelijkse gesprekken die ik voer met de trainers. Zowel de behoefte alsook de inhoud van een mogelijke thema-avond of trainersbijeenkomst peil ik daar. Zo hebben wij afgelopen jaar een bijeenkomst georganiseerd voor de trainers van de bovenbouw (JO13 t/m JO19) met als thema speelwijze. Onder leiding van onze hoofdtrainer heb ik een interactieve workshop georganiseerd waarbij de trainers konden discussiëren over het onderwerp en wij tijdens de avond beetje bij beetje richting gaven aan datgene wat in ons Jeugd Voetbaltechnisch Beleidsplan opgenomen is. In eerste

'In eerste instantie waren de jeugdtrainers nog sceptisch. Gedurende de avond zag je het enthousiasme toenemen'

trainers meegenomen in onze visie en deze beetje bij beetje uitgerold. Een concreet voorbeeld dat wij

dingsmomenten op het veld. Tijdens de door ons georganiseerde trainersbijeenkomsten nemen wij

Een trainersbijeenkomst bij RKHBS. De foto is genomen vóór de coronatijd.

instantie waren de jeugdtrainers nog sceptisch. Gedurende de avond zag je het enthousiasme toenemen en kwamen ze tot de conclusie dat ze met de aangereikte input op een andere manier naar het voetbalspelletje gaan kijken. Ten slotte hebben we de stap gemaakt naar: wat zeg je nu op een training en tijdens een wedstrijd tegen de kinderen zodat ze het ook begrijpen wat we aan hen over willen brengen? En hoe kan ik onze RKHBS-visie nu vertalen naar oefenstof?

Voor de onderbouwtrainers zullen wij bij de start van het seizoen een thema-avond met als titel 'Opbouwen van achteruit' organiseren. Gedurende mijn observatie tijdens wedstrijddagen en in de gesprekken met de diverse trainers komt naar voren dat ze moeite hebben met het coachen van de opbouw van achteruit. Men kiest liever voor de veilige weg door de bal naar voren te schieten en zo de opbouw van achteruit over te slaan. Door onze visie hierover tijdens een trainersbijeenkomst, speciaal georganiseerd voor de onderbouwtrainers, te presenteren en

gelijk de koppeling te maken met een wedstrijd willen wij hen stimuleren deze situatie in de toekomst op een andere manier op te lossen. Voor mij als Hoofd Opleiding geven deze avonden in de weken daarna genoeg aanknopingspunten om met de trainers aan de slag te gaan. Dit doe ik dan tijdens zowel hun wekelijkse trainingsavonden als tijdens de wedstrijdcoaching op zaterdag.'

Valken '68

Edwin Kluivers: 'Bij Valken '68 komen wij iedere anderhalve maand bij el-

(Onder 13 t/m Onder 19). Deze groepen houden wij apart van elkaar. Om de opkomst positief te beïnvloeden organiseren wij deze scholingen tijdens een reguliere activiteit. Sommige teams worden dan overgenomen en een enkele keer zal een team fungeren als oefengroep. Veelal ben ik zelf verantwoordelijk, enkele keren met TC (jeugd)-leden, voor het organiseren en het verzorgen van de scholingen. Tijdens mijn deelname aan de HO-B opleiding ben ik nog gericht op de slag gegaan met het verzorgen van trainersbijeenkomsten. Dit seizoen

'Tijdens mijn deelname aan de HO-B opleiding ben ik nog gericht op de slag gegaan met het verzorgen van trainersbijeenkomsten'

kaar voor een scholingsmoment. Dit geldt dan voor de trainers die werkzaam zijn binnen de onderbouw (Onder 8 t/m Onder 12) en de bovenbouw

volgt onze HO-bovenbouw de opleiding HO-C, deze ondersteun ik dan in het (laten) verzorgen van trainersbijeenkomsten.

We starten het nieuwe seizoen altijd eerst met een Kick-off bijeenkomst om de trainers hierin al goed op weg te helpen. We delen dan boekjes uit en nemen hen mee hoe wij het graag zien binnen onze vereniging, maar ook uiteraard wat er komt kijken bij hun rol binnen onze jeugdopleiding. De eerstvolgende scholing zal vijf à zes weken later zijn. We proberen in deze fase goed te kijken naar de ontwikkelingen van de teams en trainers om alvorens de scholing in te

'Trainers moeten niet alleen aan zichzelf, maar aan de vereniging denken'

gaan vullen met een passend thema. De thema's van onze scholingen zijn dus vaak direct gekoppeld aan hun eigen praktijksituatie. Zo willen wij hen helpen door goed te kijken naar hun wedstrijden zodat ze (nog) eenvoudiger de vertaalslag kunnen maken naar hun training. Dus vaak staat het thema 'van wedstrijd naar training' centraal. Maar ook de omgang met spelers is een belangrijk thema door het seizoen heen. Nog los van het beleidsplan: alles valt of staat met de onderlinge samenwerking tussen de trainers. Iedereen kent verhalen van trainers die de beste spelers in hun eigen team willen houden. Daarom is het zo belangrijk dat ze nauw contact hebben met de HO. Wij willen juist dat trainers zeggen: ik heb nu een spelertje rondlopen van wie ik denk dat hij moeiteloos in een hoger team meedraait. Trainers moeten dus niet

De Voetbal Commissie Jeugd van Valken '68

alleen aan zichzelf, maar aan de vereniging denken. Krijg je dat voor elkaar, dan ben je op de goede weg. Verder kunnen onze trainers zich opgeven voor de trainer-coachopleidingen van de KNVB en zijn wij als vereniging ook actief aan de slag gegaan met een verenigingstraject met een basismodule: Jeugdvoetbal

Trainer-Coach (niv. 1). Met dit initiatief willen wij ernaar toewerken dat wij het startend kader de eerste handvatten kunnen meegeven.'

Hoe kan de KNVB verenigingen ondersteunen bij het organiseren van trainersbijeenkomsten?

Binnen de afdeling Voetbalontwikkeling van de KNVB zijn in elke regio in ons land medewerkers op voetbalinhoudelijk gebied werkzaam. Zij kunnen verenigingen op diverse manieren ondersteunen. Online kan dat via KNVB Assist-trainers, een omgeving die steeds meer wordt geraadpleegd. Offline zijn er diverse mogelijkheden. Zo kan deze medewerker zelf een clubbezoek doen en met de vereniging in gesprek gaan over een specifiek thema en hen binnen hun eigen kaders adviseren. Een veel besproken onderwerp is kaderbeleid met daaraan direct gekoppeld het opleiden van hun kaderleden. De meeste medewerkers van de afdeling Voetbalontwikkeling van de KNVB zijn ook docent en geven de opleiding tot Hoofd Opleiding in hun regio. Hierbij wordt, parallel aan het opleiden van de Hoofd Opleiding van een vereniging, de vereniging van de cursist intensief begeleid in het clubontwikkelingsproces. Zo worden twee vliegen in één klap gevangen. Kortom: anders dan bij een trainersopleiding waarbij alleen de trainer wordt opgeleid, zal bij een Hoofd Opleiding-traject de club ook mee in een ontwikkelstand worden gebracht. Ook op zoek naar ondersteuning?

Kijk dan op: <https://tinyurl.com/vt252b>

BEGELEIDEN VAN TRAINERS

'Trainers bij de hand nemen en ondersteunen'

Marco Janssen (RKHBS): 'Een amateurvereniging heeft niet altijd trainers die affiniteit hebben met voetballen. En als ze wél een voetbalachtergrond hebben, wil dat nog niet zeggen dat ze hun kennis, met alle goede bedoelingen, kunnen overbrengen op een groep kinderen. Bovendien dient het ook nog aan te sluiten bij de visie die wij op papier hebben gezet in ons Jeugd Voetbaltechnisch Beleidsplan.

Voor mij is het begeleiden van individuele trainers dan ook de belangrijkste taak binnen onze jeugdopleidingen. Vanuit mijn ervaring als hoofd- en jeugdtrainer, en door me te verdiepen in het specifieke onderwerp jeugdvoetbal, zag ik dat we op dit gebied een inhaalslag konden maken. Je moet vrijwilligers, nadat je ze benaderd hebt om een jeugdteam te trainen, niet aan hun lot overlaten. Je moet ze juist bij de hand nemen en ondersteunen. Daarmee zorg je voor continuïteit en een gering verloop binnen de trainersgroep. Dit bevordert de ontwikkeling van de kinderen, trainers en de club. En het draagt bovenal bij aan het plezier om naar de velden te komen.

Het uitgangspunt is dat elke leeftijdscategorie zijn eigen specifieke kenmerken en doelstellingen heeft. Het is essentieel dat trainers zich hierin verdiepen. Deze leeftijdsspecifieke kenmerken staan ook in de app van VTON, waarmee we bij RKHBS werken. De Rinus App, geïnitieerd vanuit de KNVB, werkt overigens op dezelfde wijze. Tijdens het seizoen let ik erop dat trainers rekening houden met deze kenmerken. Zodat we de drie belangrijkste pijlers uit het Voetbaltechnisch Jeugdplan RKHBS 2018-2023 gezamenlijk kunnen realiseren: plezier, ontwikkeling en respect.

Belangrijk onderdeel van ons beleidsplan is ook dat we op elk team twee trainers hebben. Beiden zijn

Observatie document Trainer/Coach // Naam: _____

					4 kwaliteiten van de coach
A: Voorafgaand/ B: 1^e helft/ C: Time out/ D: Rust bespreking/ E: 2^e helft /F: Time-out/ G: Nabespreking					1. STRUCTUREREN 2. STIMULEREN 3. INDIVIDUELE AANDACHT 4. REGIE OVERDRAGEN
Coachen (waaronder ook het onderdeel begeleiden)					
Voorafgaand/Tijdens/Na de wedstrijd					TOELICHTING BEKNOPT
1. Structureren					
Coach doet dit m.b.t. kwaliteit	goed	redelijk	matig	actie	
Afstemmen aanwijzing(en) op niveau en beleving spelers					
1. "Spreekt hij uit wat hij vd spelers verwacht?"					
Behartigen van de belangen van de spelers					
2. "Maakt afspraken over de omgang met elkaar?"					
Maken van afspraken omtrent tijd en aanwezigheid					
3. Geeft zelf het goede voorbeeld?					
4. "Spreekt hij kinderen aan die grenzen overschrijden?"					
5. Maken van een opstelling?					
6. Bewaken van (team)afspraken, praktisch gedaan? Welke?					
Voorafgaand/Tijdens/Na de wedstrijd					TOELICHTING BEKNOPT
2. Stimuleren					
Coach doet dit m.b.t.	goed	redelijk	matig	actie	

1. Afstemmen aanwijzing(en) op niveau en beleving spelers					
Geeft de coach algemene of gerichte complimenten?					
2. Geeft hij complimenten voor persoonlijke vooruitgang of goede inzet?					
3. Begint de coach met eerst complimenten en dan pas met verbeterpunt					
4. Verpakt de coach verbeterpunten als tip of opdracht? Voorbeeld?					
5. Legt de coach nadruk op wat nog niet goed gaat? Fouten maken hoort bij jeugdvoetbalontwikkeling					
Voorafgaand/Tijdens/Na de wedstrijd	goed	redelijk	matig	actie	
3. Individueel aandacht geven					
1. Geeft de coach gerichte complimenten?					
Noemt hij de spelers bij naam?					
2. Heeft de coach interesse voor persoonlijke aandacht, b.v., school, familie, gebeurtenissen, etc.?					
3. Past de coach zijn aanwijzingen aan op het niveau van het kind?					
4. Is de groep gemêleerd op verschillende gebieden? Laat hij de kinderen elkaar helpen of van elkaar laten leren?					
Voorafgaand/Tijdens/Na de wedstrijd	goed	redelijk	matig	actie	
4. Regie overdragen					
1. Stelt de coach meer open vragen of geeft hij minder aanwijzingen/ meer uitleg en adviezen?					
2. Stelt de coach zijn feedback even uit voor ruimte voor het kind om zelf na te denken?					
3. Geeft de coach een of meerdere keuzemogelijkheden om zelf gekozen doel te bereiken als het niet direct lukt?					
4. Complimenten voor gemaakte keuzes en verantwoordelijkheid die ze hebben genomen?					

Observatieformulier coachen voor en tijdens de wedstrijd

normaal gesproken altijd aanwezig. Zeker voor onervaren trainers werkt dat goed. De gedachte dat ze er niet alleen voorstaan geeft ze rust. Net zoals het feit dat er geen trainingen afgelast hoeven worden, wanneer ze

door overmacht een keer niet kunnen. Of dat ze altijd de beschikking hebben over goede materialen. Alle trainers krijgen bijvoorbeeld een trainingspak, winterjas en T-shirts. Dit draagt bij aan de uitstraling en

saamhorigheid en is bovendien een waardering voor het vrijwilligerswerk dat ze verrichten.

We proberen het dus zo aantrekkelijk mogelijk te maken om bij ons trainer te zijn. Naast de al eerder genoemde trainersbijeenkomsten die wij organiseren bieden we trainers diverse ontwikkelingsmogelijkheden aan. Ze kunnen bijvoorbeeld via RKHBS deelnemen aan een trainerscursus van de KNVB, of onder mijn leiding de interne cursus Train de Trainer volgen. Ik leer ze vooral over de praktische kant van het werken met pupillen en junioren. Naast de leeftijdsspecifieke kenmerken worden onder meer de hoofdmomenten in het voetbal behandeld en hoe je een training, wedstrijdbespreking en warming-up voorbereidt. Maar ook hoe, wat en wanneer je coacht en hoe je spelers, ouders, collega-trainers begeleidt.

Deze aspecten komen ook allemaal terug in het observatiedocument, waarmee we de trainers beoordelen op vier onderdelen: structureren, stimuleren, individuele aandacht en regie overdragen (zie afbeelding). Dat formulier heb ik niet zelf bedacht. Het is een format van de KNVB, dat een uitstekende leidraad vormt om trainers voor, tijdens en na een wedstrijd te beoordelen. Soms doe ik dat, maar het gebeurt ook regelmatig dat de afdelingscoördinator dit op-pakt. Zo'n trainersbeoordeling vindt tweemaal per seizoen plaats. Zodat we tijdens het tweede gesprek evalueren op welke punten een trainer zich heeft ontwikkeld, en waar nog ruimte is voor verbetering.

Hetzelfde geldt voor het observatieformulier van de trainingen, dat eveneens afkomstig is van de KNVB. Wij willen dat trainers structuur aanbrengen tijdens de oefensessie, en dat de oefeningen in de door ons gebruikte app aansluiten op het doel van de trainingen. Het format van de KNVB is een heel handige

checklist, die we proberen eens per kwartaal af te werken. Natuurlijk reageren trainers daar wisselend op. Niet iedereen gaat immers hetzelfde om met feedback. Maar ik ervaar veel positieve veranderingen, als je maar op een respectvolle manier de dialoog aangaat. Ik wil mensen niet aanvallen. Ik ben er om ze te helpen. Volgens mij weet iedereen bij RKHBS dat inmiddels. Wat je nu ziet, is dat trainers merken dat ze zich ontwikkelen en daardoor nóg enthousiaster worden. Ze groeien dus eigenlijk met de spelers mee. Dat is een heel mooi proces.'

Persoonlijke benadering

Edwin Kluivers (Valken '68): 'Wat ik nooit doe, is met een computer tussen mij en mijn trainer zitten. Dat leidt af en geeft geen direct contact met de trainer. Een persoonlijke benadering is het belangrijkste. Dat betekent ook dat je zichtbaar en toegankelijk bent. Zowel bij trainers als voetballers creëer je dan begrip. Valken '68 is, zoals vrijwel elke amateurvereniging, afhankelijk van vrijwilligers. Mijn aandacht ligt dan ook niet alleen bij de trainer van JO19-1 met een UEFA C-diploma. Zo'n jongen weet namelijk heel goed wat hij moet doen. Ik heb bijvoorbeeld een trainer, Jeffrey Jongeneelen, die in het eerste elftal van Rijnsburgse Boys voetbalt: topamateurniveau. Ik geef hem wel handvatten, vertel hem bijvoorbeeld hoe de Rinus-app werkt, maar zo'n jongen heeft bovenal zélf vaak heel leuke oefenstof. En niet onbelangrijk: hij kan het voordoen. Dat is negentig procent van de overdracht. De meeste aandacht geef ik dan ook aan trainers, veelal ouders van pupillenvoetballers, die zich als vrijwilliger hebben aangemeld. Dát zijn de mensen die je moet helpen, want als de trainers zich ontwikkelen, vinden zij het uiteindelijk leuker en worden de voetballers beter. De kracht van Valken '68 is dat het zo'n warme vereniging

is en dat wij heel weinig verloop hebben onder de trainers. Betere trainers zorgen voor meer plezier en betere voetballers en uiteindelijk voor een hoger niveau.

Hoe ik nieuwe trainers bij de vereniging begeleid? Dat begint met heel praktische zaken. Elke trainer krijgt van mij een mooi kledingpakket, nadat ik hem of haar een rondleiding door onze club heb gegeven. Vervolgens help ik ze met de trainingen, voordat ze op eigen benen staan. Met hulp van de Rinus-app weten onze jeugdtrainers wat van ze wordt verwacht. Zeker met beginnende trainers loop ik deze oefensessie vaak na, voordat ze zelf aan de slag gaan.

Op een vergelijkbare manier evalueren we met de trainers tijdens het seizoen, zowel bij trainingen als wedstrijden. Meestal gebeurt dit twee keer per jaar. Vooraf maken we de data bij de trainers kenbaar waarop ik of iemand van de Technische Commissie Jeugd met hem of haar meekijkt. Vervolgens gaan we kijken: hoe verloopt de bespreking? Wat gebeurt er in de kleedkamer? Loopt de warming-up goed? Begrijpen de spelers de instructies van de trainer? En uiteraard: hoe verliep de wedstrijd? Na afloop gaan we deze punten met de trainer analyseren. Of dat weleens op weerstand stuit? Nee hoor. Want met een paar eenvoudige tips kunnen ze de kinderen met plezier beter leren voetballen. Wanneer je die boodschap overbrengt, krijg je elke trainer mee. En dan ontstaan juist de mooiste gesprekken. Mooie bijvangst van deze begeleidingstrajecten is ook dat wij tevens de ontwikkeling van onze spelers zien. Het streven is dat wij iedere trainer gedurende het seizoen willen helpen tijdens het geven van trainingen, het coachen van wedstrijden en het begeleiden van kinderen. Met deze vorm van het individueel begeleiden kan ik nog beter inspelen op de persoonlijke verschillen in wat zij willen

leren. Uiteraard is dit alles best intensief en kan in de nabije toekomst onze HO-bovenbouw, wat hij nu binnen de HO-C opleiding al oppakt, mij ook ondersteunen.'

Twee trajecten voor jeugdtrainers'

Twan Relou (SV Someren): 'We hebben ruwweg twee verschillende trajecten, als het gaat om het begeleiden van onze jeugdtrainers. Te beginnen met de onderbouw – de JO8 tot en met JO12 – en de recreatieve teams van de bovenbouw. Trainers van deze teams zijn vaak de ouders van de kinderen. We proberen hun de basisprincipes mee te geven, onder meer door hen te stimuleren het JVTC-traject (Jeugd Voetbal Trainer Coach) van de KNVB te volgen.

Verder organiseren we intern thema-avonden en leider/trainersdagen. Ook hebben we voor elke leeftijdscategorie een afdelingscoördinator, die de trainers waar nodig ondersteunt. Ze geven onder meer voorbeeldtrainingen, zijn bereikbaar voor vragen van trainers en lopen – net als ik – rond de velden om hen waar nodig te begeleiden. Beginnende trainers doen vaak heel veel verschillende oefenvormen, om het voor de kinderen leuk te houden. Terwijl wij ze adviseren te variëren in de oefeningen zodat er veel minder organisatiewisselingen plaatsvinden. Dit komt de rust in het aanbod van de training en de trainingsintensiteit ten goede. Zeker bij jonge kinderen is dat heel belangrijk, omdat de training anders vaak stiltigt.

De trainers van de prestatieve teams in de bovenbouw hebben een ander leertraject. Dit zijn trainers van de eerste en tweede selectie in de categorieën JO13 tot en met JO19. Van deze groep heeft vrijwel iedereen een trainersdiploma. Naast de interne en externe cursussen die wij aanbieden, komen deze trainers

geregeld bij elkaar om te praten over onze speelwijze, ontwikkeling en aandachtspunten. Doelstelling voor dit seizoen is dat de trainers van de eerste selecties hun collega's van de tweede selecties meer op sleeptouw nemen. Zo wordt de eerste oefensessie van de week voor beide selecties gemaakt door de trainer van 1. Bovendien willen we dat de eerste en tweede selecties vaker met elkaar gaan trainen, zodat er meer kruisbestuiving tussen deze spelers én trainers ontstaat.

Elke leeftijdscategorie binnen onze jeugdafdeling heeft een verantwoordelijke Voetbaltechnisch Coördinator die ook zitting heeft in de Voetbaltechnische Commissie waar ik als Hoofd Opleiding leiding aan geef. Deze coördinatoren staan op trainingsavonden samen met de trainers van de diverse teams op het veld en begeleiden hen binnen onze drie kernbegrippen die weer direct gekoppeld zijn aan onze voetbalvisie.' ⚽

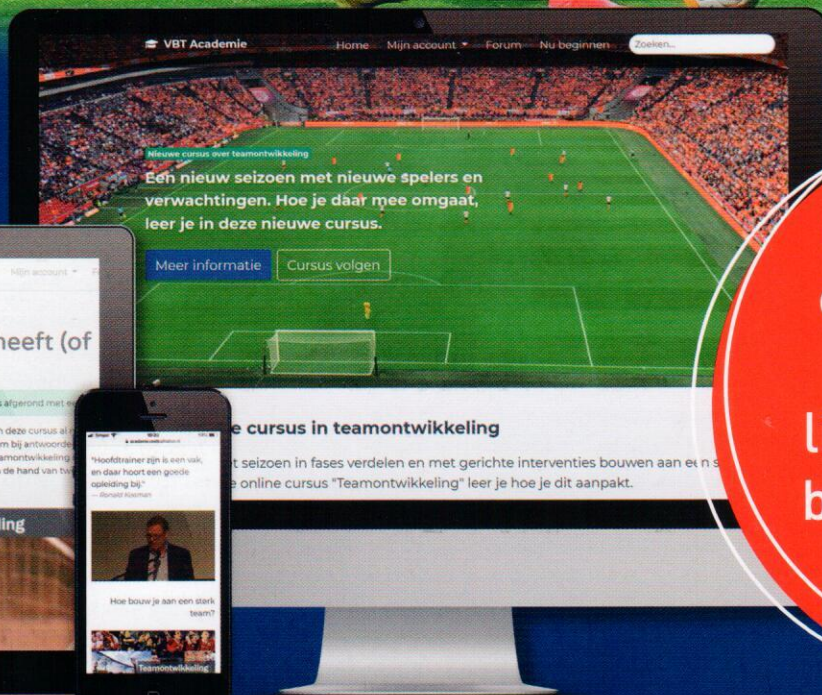
Hoe kijkt de KNVB aan tegen het individueel begeleiden van trainers?

Binnen de drie kerntaken van een Hoofd Opleiding is het ontwikkelen van kaderbeleid bij de vereniging er een. Een belangrijk onderdeel daarvan is het in de praktijk begeleiden van het voetbaltechnisch kader. 'Coach de coach' of 'Train de trainer', zoals dat in de volksmond wordt genoemd. In de opleiding tot Hoofd Opleiding wordt daar op verschillende manieren veel aandacht aan besteed. De cursisten wordt geleerd hoe zij het begeleidingsproces van hun trainers kunnen aanvlagen, welke valkuilen ze tegenkomen en de docenten gaan met hen, op het veld, de praktijk in. De KNVB-visie daarbij is: voetballen leer je door te voetballen, training geven leer je door training te geven en het begeleiden van een trainer leer je door ook daadwerkelijk deze begeleiding op het veld in te richten. Kortom het is een ervaringsvak dat je alleen leert door het vaak te doen, zelfreflectie toe te passen, feedback te vragen en ontvangen en van daaruit het weer opnieuw te doen. Het opleidingsaanbod binnen de KNVB is hier sinds een aantal jaren ook op gestoeld. Bij veel verenigingen is hier nog een hoop winst te boeken. Het intern begeleiden (lees helpen) van trainers creëert betere trainers die met meer plezier en vertrouwen het vak trainer(-coach) uitvoeren. Dit zorgt ervoor dat uiteindelijk de kinderen met nog meer plezier (beter) leren voetballen. Dit intern begeleiden van de trainers bij de vereniging is een absolute must als onderdeel van het kaderbeleid en aanvullend op eventueel externe cursussen. De KNVB-afdeling Voetbalontwikkeling ziet dat bij de verenigingen die beide doen de kwaliteit van de kaderleden en uiteindelijk ook het spelplezier en de voetbal-kwaliteiten van de kinderen met sprongen vooruitgaan. Bovendien bevordert dit de instroom en remt de uitstroom van kinderen bij de voetbalvereniging. De Voetbaltechnisch Medewerker van de KNVB in de regio kan u daarbij ondersteunen.

Vind jouw adviseur via <https://tinyurl.com/vt252c>

Hoe kun je werken aan een sterk team?

In onze online cursus 'Teamontwikkeling' leer je hoe je dit aanpakt!

Ontvang een
certificaat en
6 KNVB
licentiepunten
bij succesvolle
afronning.

Zonder
tijdsdruk: volg
de online cursus
wanneer het jou
uitkomt!

- ✓ samenwerking De Voetbaltrainer, CBV en TopSportCompany
- ✓ interactieve praktische opzet met tussentijdse toetsing
- ✓ uitleg en met video's van o.a. Paul van Zwam, Guus Hiddink
- ✓ tijdsbesteding van 6 tot 9 uren, onbeperkt online toegang
- ✓ cursuskosten bedragen €195,- (€ 95,- voor CBV leden)
- ✓ ga direct van start via: academie.voetbaltrainer.nl